

ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ราชบัณฑิตยสถาน องค์การวัดพระนครศรีอยุธยา ปี ๒๕๖๔

เมล่อน Melon

กลุ่มสารอาหารการเกษตร สารบำรุงดินและสหกรณ์วัดพระนครศรีอยุธยา
เอกสารสารอาหารการเกษตรและสหกรณ์วัดพระนครศรีอยุธยา

เลขที่ ๓/๒๕๖๔

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพระนครศรีอยุธยารายสินค้า ในปี ๒๕๖๔ คือ เมล่อน ซึ่งในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเกษตรกรปลูกเมล่อนมาแล้วช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งจะได้นำข้อมูลมาพิจารณาถึงสถานการณ์การปลูกเมล่อนทั้งด้านการผลิต การตลาด ในพื้นที่จังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริม/แก้ไข ปัญหา- อุปสรรค ข้อจำกัด ในการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนการเมล่อน

ในการนี้ขอขอบคุณ สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน และเกษตรกรผู้ปลูกเมล่อน ที่ให้การสนับสนุนข้อมูลในการจัดทำข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรของจังหวัดพระนครศรีอยุธยารายสินค้า เมล่อน ในครั้งนี้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลที่ได้จัดทำในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน/ภาคส่วนต่าง ๆ ตามสมควร ในการนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาส่งเสริม สนับสนุนการปลูกเมล่อน ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อไป

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กันยายน ๒๕๖๔

คำนำ

สารบัญ

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑
การปลูกเมล่อน	๑๐
การปลูกเมล่อนในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๙
สรุปและข้อเสนอแนะ	๒๒

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่างของประเทศห่างจากกรุงเทพมหานคร ทางถนนสายเอเชีย ๗๕ กิโลเมตร ทางรถไฟ ๗๒ กิโลเมตร และทางเรือ ๑๐๓ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๕๖.๖๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๕๙๗,๙๐๐ ไร่ นับว่าเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ ๖๓ ของประเทศไทย และเป็นอันดับที่ ๑๑ ของจังหวัดในภาคกลาง ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้ มีแม่น้ำไหลผ่าน ๔ สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรีและแม่น้ำน้อย รวมความยาวประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร มีลำคลองใหญ่น้อย ๑,๒๕๔ คลอง เชื่อมต่อกับแม่น้ำเกือบทั่วบริเวณพื้นที่

สถานที่ตั้ง อาณาเขต

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดอ่างทองและ จังหวัดลพบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรี

พระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางตอนกลางของประเทศ พื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่มถูกขนาบด้วยพื้นที่สูง ๓ ด้าน คือ ทิวเขาทางด้านตะวันตกของประเทศ และเขตเทือกเขาและที่สูงทางภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นเขตที่ราบสูง จึงมีอุณหภูมิค่อนข้างสูงและมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวไม่หนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๒๙.๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๑๗.๐ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ๔๑.๒ องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนจัดในรอบปี โดยอุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ ๓๕.๑ องศาเซลเซียส ส่วนฤดูหนาวอากาศจะหนาวที่สุดในช่วงเดือนธันวาคม และมกราคม อุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ ๒๓.๘ องศาเซลเซียส

ข้อมูลภูมิอากาศของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี ๒๕๖๓

ข้อมูลภูมิอากาศ	วัดได้
อุณหภูมิเฉลี่ย	๒๙.๐
อุณหภูมิสูงสุด	๓๕.๑
อุณหภูมิต่ำสุด	๒๓.๘
อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด	๔๑.๒
อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด	๑๗.๐
ความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศเฉลี่ย	๗๒.๙
ความกดอากาศเฉลี่ย	๑๐๐๙.๓๔

ที่มา สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล : ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

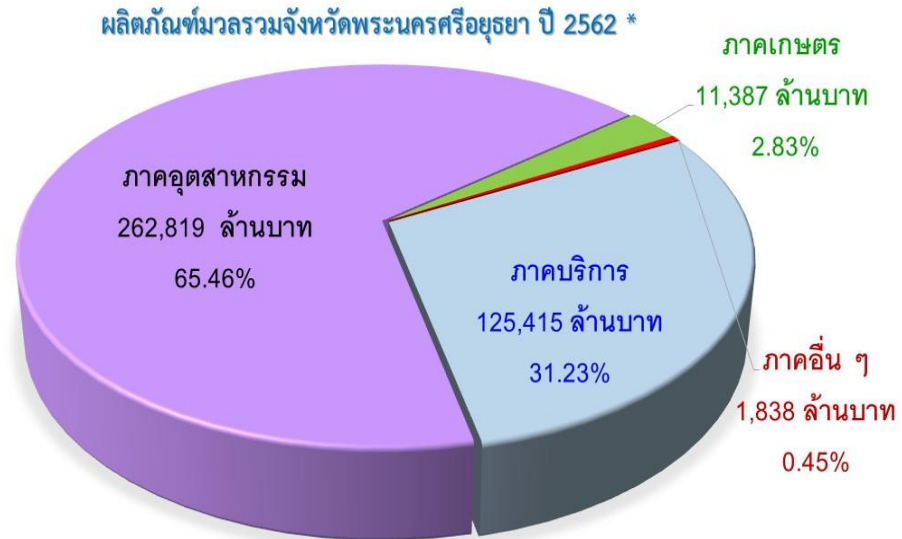
การแบ่งเขตการปกครอง

ที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	ทน.	ทม.	ทต.	อบต.
๑	พระนครศรีอยุธยา	๒๑	๑๒๑	๑	๑	๑	-	๑๓
๒	ท่าเรือ	๑๐	๘๔	-	-	-	๒	๙
๓	นครหลวง	๑๒	๗๔	-	-	-	๒	๖
๔	บางไทร	๒๓	๑๓๖	-	-	-	๒	๙
๕	บางบาล	๑๖	๑๑๑	-	-	-	๒	๔
๖	บางปะอิน	๑๘	๑๔๙	-	-	๑	๘	๙
๗	บางปะหัน	๑๗	๙๔	-	-	-	๑	๑๐
๘	ผักไห่	๑๖	๑๒๘	-	-	๑	๑	๘
๙	ภาชี	๘	๗๒	-	-	-	๑	๗
๑๐	ลาดบัวหลวง	๗	๕๘	-	-	-	๒	๖
๑๑	วังน้อย	๑๐	๖๘	-	-	๑	-	๙
๑๒	เสนา	๑๗	๑๑๔	-	-	๑	๔	๙
๑๓	บางซ้าย	๖	๕๓	-	-	-	๑	๔
๑๔	อุทัย	๑๑	๑๐๗	-	-	-	๑	๑๑
๑๕	มหาราช	๑๒	๕๘	-	-	-	๒	๕
๑๖	บ้านแพรก	๕	๒๗	-	-	-	๑	๒
	รวมทั้งสิ้น	๒๐๙	๑,๔๔๕	๑	๑	๕	๓๐	๑๒๑

ที่มา สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล : ณ วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๓

ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP=GROSS PROVINCIAL PRODUCT)

GPP = 399,621 ลบ.

GPP Per capita = 439,159 บาท/คน/ปี (ลำดับที่ 6 ของประเทศ)

- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือ GPP ปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๓๙๙,๖๒๑ ล้านบาท

โครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ

อันดับที่ ๑ คือ ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ ๖๕.๔๖

อันดับที่ ๒ คือ ภาคบริการ ร้อยละ ๓๑.๒๓

อันดับที่ ๓ คือ ภาคเกษตร ร้อยละ ๒.๘๓

- รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของประชากร ปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๔๓๙,๑๕๙ บาท

รวบรวมโดยสำนักงานคลังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔

ด้านพาณิชย์กรรม

สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่

๑. ข้าว ข้าวพันธุ์ปทุมธานี ๑ , ข้าวพันธุ์ กข ๓๑, ข้าวพันธุ์ กข ๔๑, ข้าวพันธุ์ กข ๔๗ และข้าวพันธุ์ กข ๕๗

๒. เมล่อนญี่ปุ่น

ด้านการเกษตร

พื้นที่เศรษฐกิจ มีครัวเรือนผู้ถือครองการเกษตรทั้งสิ้น ๔๕,๐๒๐ ครัวเรือน (จำนวนประชากร โดยเฉลี่ย ๓ - ๕ คน/ครัวเรือน)

พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้าว เมล่อนญี่ปุ่น ผักบุ้งจีน

สัตว์เศรษฐกิจ ได้แก่ ไก่ สุกร โค และสัตว์น้ำจืด

มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๕๙๗,๙๐๐ ไร่ แบ่งเป็นเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร ๙๔๖,๒๙๙.๒๕ ไร่

พื้นที่ปลูกข้าว ๘๗๒,๒๔๐.๕๐ ไร่

พื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น ๑๔,๖๐๗.๘๖ ไร่

พื้นที่ปลูกผัก ๙,๖๙๑.๐๐ ไร่

พื้นที่ปลูกพืชไร่ ๒,๒๐๓.๒๕ ไร่

พื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ๑,๔๔๐.๗๕ ไร่

พื้นที่ปลูกสมุนไพรเครื่องเทศและอื่นๆ ๔๔.๗๕ ไร่

การสำรวจการเกษตร ประจำปี ๒๕๖๓ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน ๙๔๖,๒๙๙.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๙ ของพื้นที่ทั้งหมด มีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพทำการเกษตร จำนวน ๔๕,๐๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล : ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ด้านการปศุสัตว์

ในปี ๒๕๖๓ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีครัวเรือนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๕,๗๑๖ ครัวเรือน โดยมีปศุสัตว์ที่สำคัญ คือ ไก่เนื้อ ไก่ไข่

ตารางแสดงข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	เกษตรกร (ครัวเรือน)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่(ตัว)	เป็ด(ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
พระนครศรีอยุธยา	๗๐๔	๑,๖๒๖	-	๑๙๑	๒๕	๒๓,๐๑๘	๑,๘๐๑	๘๙๙	๕๙
ท่าเรือ	๒,๐๘๖	๗๔๖	-	๒๓๘	๑,๕๗๑	๓๙๑,๘๕๒	๙,๕๘๑	๗๓	๐
นครหลวง	๖๔๔	๒๕๔	๘	๘๗	๐	๒๒,๕๒๒	๘,๕๓๙	๔๕	๐
บางไทร	๘๖๗	๓๑๗	-	๑๑	๑๗	๑,๑๑๙,๐๐๒	๔๐,๓๖๑	๓๔๑	๑๐
บางบาล	๑,๓๐๓	๖๕๘	๒	๑๘	๐	๔๔,๒๔๒	๑๒,๘๘๘	๓๑๐	๒๐๗
บางปะอิน	๑,๗๑๔	๕๒๐	๔	๒๘๒	๓๖๑	๑,๙๓๐,๑๓๑	๓๖,๖๕๔	๗๔๘	๒
บางปะหัน	๑,๑๘๒	๕๕๘	-	๙๑	๘๖	๖๑,๒๐๘	๑๓,๒๒๔	๓๙	๐
ผักไห่	๑,๑๙๒	๓๖๙	-	๒๖	๒๗๐	๖๑๑,๖๑๖	๑๑๙,๙๑๔	๒๔๑	๐
ภาชี	๖๗๕	๕๕๙	-	๑๒๖	๓๖๖	๑๙๐,๕๕๒	๒,๑๑๕	๒๓	๒
ลาดบัวหลวง	๑,๑๕๙	๑,๓๖๐	๒	๕๓	๗๐๗	๓๑,๘๗๓	๘๙,๖๖๔	๑,๐๙๕	๘๐
วังน้อย	๔๓๘	๖๒๘	-	๓๖	๓๐	๒,๐๒๗,๓๔๒	๕,๙๓๗	๕๔๖	๙๙
เสนา	๘๐๓	๒๖๙	-	๒๒	๒	๓๖,๘๑๙	๑๔,๙๘๓	๔๔๖	๕
บางซ้าย	๖๕๖	๑๒๕	-	๕๐	๔๒	๑๑๒,๒๕๐	๑๑,๙๓๙	๘๕	๐
อุทัย	๑,๒๒๐	๑,๐๓๕	-	๔๙	๖๒	๙๐,๖๖๓	๑๓,๐๖๓	๑๑๖	๐
มหาราช	๖๐๕	๓๕๐	-	๑๗	๒๐๒	๖๒,๑๔๙	๒๕,๓๐๕	๔	๐
บ้านแพรก	๔๖๘	๔๑๒	-	๓๐	๒๗๔	๔๗,๕๖๒	๗๓,๔๐๗	๒๕	๐
รวม	๑๕,๗๑๖	๙,๗๘๖	๑๖	๑,๓๒๗	๕,๐๓๔	๖,๘๐๒,๘๐๑	๔๗๙,๓๗๘	๕,๐๓๖	๔๖๔

ที่มา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล : ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

ตารางแสดงข้อมูลปริมาณการผลิตปศุสัตว์ที่สำคัญในจังหวัด ปี ๒๕๖๓

ชนิดสัตว์	ปริมาณผลผลิต	ปริมาณ ส่งขายภายในประเทศ
ไก่เนื้อ (ตัว)	๑๕,๒๗๕,๐๐๐	๑๕,๒๗๕,๐๐๐
ไก่ไข่ (ฟอง)	๗๔๓,๕๗๑,๗๙๕	๗๔๓,๕๗๑,๗๙๕
สุกร (ตัว)	๗๕,๕๐๐	๗๕,๑๒๓

ที่มา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล : ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

ด้านการประมง

ในปี ๒๕๖๓ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๔,๘๘๖ ราย คิดเป็นพื้นที่เลี้ยง รวมจำนวน ๒๐,๘๒๕.๒๘ ไร่ และมีฟาร์มที่ใช้เพาะเลี้ยง จำนวน ๔,๘๘๖ ฟาร์ม ใช้พื้นที่ฟาร์มรวม ๒๐,๘๒๕.๒๘ ไร่

- เป็นการเลี้ยงแบบบึงซีฟ จำนวน ๒,๖๖๕ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๔.๕๔ ของจำนวนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั้งหมด

ชนิดสัตว์น้ำที่มีการเลี้ยงแบบบึงซีฟมากที่สุด ได้แก่ ปลานิล ปลาดูเกียน ปลาสวาย ปลาไน ปลาจีน ปลาดุก ปลาราด ปลายี่สกเทศ ปลาหมอ ปลาช่อน ปลากด และกบ

- เป็นการเลี้ยงแบบเชิงพาณิชย์จำนวน ๒,๒๒๐ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๕.๔๖ ของจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำทั้งหมด

ชนิดสัตว์น้ำที่มีการเลี้ยงแบบเชิงพาณิชย์มากที่สุด ได้แก่ ปลานิล ปลาดุก ปลาเทโพ ปลาช่อน ปลาดูเกียน ปลาสลิดกุ้งก้ามกราม กุ้งขาว กบ ปลาสวยงาม และจระเข้

ตารางข้อมูลสถิติการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

ลำดับที่	ข้อมูลสถิติที่สำคัญ	ปีที่เก็บข้อมูล		อัตราการเปลี่ยนแปลง
		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	
๑	ปลานิล	๒,๑๒๓,๒๕๔	๑,๗๘๔,๘๙๑	- ๑.๑๐
๒	ปลาดุก	๑,๔๕๐,๒๗๕	๑,๓๑๓,๓๑๕	๐.๖๒
๓	ปลาดูเกียน	๑,๓๙๐,๐๗๕	๑,๒๑๐,๕๙๕	๐.๑๐
๔	กุ้งก้ามกราม	๑,๕๒๕,๑๑๒	๑,๔๑๓,๕๐๐	๒.๙๘
๕	ปลาไน	๘๙,๕๕๐	๗๔,๒๕๕	- ๒.๔๕
๖	ปลาช่อน	๔๑๐,๒๕๐	๓๘๒,๙๘๕	๘.๕๕
๗	กุ้งขาว	๗,๐๓๔,๐๐๐	๕,๙๕๘,๓๕๐	๒.๐๖
๘	ปลาหมอ	๖๐,๕๒๐	๕๒,๙๙๕	- ๐.๔๙
๙	ปลาสลิด	๖๑,๒๑๕	๕๒,๕๙๐	- ๑.๒๕
๑๐	สัตว์น้ำอื่นๆ เช่น จระเข้ ตะพาบน้ำ กุ้ง แถมแดง ปลาดูเกียนทอง ปลายี่สก ปลานวลจันทร์ เป็นต้น	๘๕๗,๘๕๐	๗๗๓,๒๑๕	๐.๑๕

ที่มา สำนักงานประมงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล : ณ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔

ด้านสหกรณ์

แยกตามประเภทสหกรณ์ จำนวนสหกรณ์ ๗๖ แห่ง มีสมาชิก ๗๗,๙๑๐ คน

ประเภทสหกรณ์	ดำเนินงาน/ธุรกิจ (แห่ง)	หยุดดำเนินงานธุรกิจ (แห่ง)	เลิก (แห่ง)	รวม (แห่ง)	สมาชิก (ราย)
สหกรณ์การเกษตร	๒๘	-	๑	๒๙	๕๐,๒๖๕
สหกรณ์นิคม	-	-	-	-	-
สหกรณ์ประมง	๑	-	๑	๒	๒๘๒
สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๕	-	๑	๑๖	๒๒,๖๗๗
สหกรณ์บริการ	๒๑	๑	๑	๒๓	๒,๒๖๔
สหกรณ์ร้านค้า	๑	-	-	๑	๓๔๙
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๓	๑	๑	๕	๒,๐๗๓

ข้อมูลธุรกิจของสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ประเภท	จำนวน สหกรณ์ (แห่ง)	ปริมาณธุรกิจแยกตามประเภทการให้บริการ (ล้านบาท)					
		รับฝากเงิน	ให้เงินกู้	จัดหาสินค้า มาจำหน่าย	รวบรวม ผลผลิต และแปรรูป	บริการ และอื่น ๆ	รวม
สหกรณ์การเกษตร	๒๘	๗๐๒.๐๑๖	๗๐๖.๔๐๗	๔๐๐.๙๗๒	๒๕๘.๙๒๘	๔.๘๑๘	๒,๐๘๓.๑๔๐
สหกรณ์นิคม	-	-	-	-	-	-	-
สหกรณ์ประมง	๑	๐.๐๕๘	๑.๕๕๐	-	-	๐.๕๓๒	๒.๑๔๐
สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๕	๔,๗๙๓.๗๒๘	๑๔,๕๔๐.๕๖๙	-	-	-	๑๙,๓๓๔.๒๙๘
สหกรณ์บริการ	๒๑	๑.๒๕๑	๔๒.๕๔๐	๒๐.๑๘๔	-	๒.๙๑๖	๖๖.๘๙๑
สหกรณ์ร้านค้า	๑	-	-	๙๑.๐๙๓	-	-	๙๑.๐๙๓
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๓	๑๕.๑๓๘	๑๘๘.๑๔๑	-	-	-	๒๐๓.๒๗๙

ประเภทสหกรณ์	ผลการดำเนินงานล่าสุดที่มีการปิดบัญชีในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓						
	ผลการดำเนินงานในภาพรวม			การดำเนินงานมีผลกำไร - ขาดทุน			
	จำนวน สหกรณ์ (แห่ง)	รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	จำนวน สหกรณ์ ที่มีผล กำไร (แห่ง)	กำไร (ล้านบาท)	จำนวน สหกรณ์ที่มี ผลขาดทุน (แห่ง)	ขาดทุน (ล้านบาท)
สหกรณ์การเกษตร	๒๘	๑๓,๗๔๖	๗๔,๓๘๘	๑๔	๑๓,๗๔๑	๑๔	๗๔,๓๘๔
สหกรณ์ประมง	-	-	-	-	-	-	-
สหกรณ์นิคม	๑	๐.๕๕๔	๐.๔๐๗	๑	๐.๑๔๗	-	-
สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๕	๖๘๑.๒๕๑	๙๕.๓๒๕	๑๕	๕๘๕.๙๒๓	-	-
สหกรณ์ร้านค้า	๑	๑.๐๕๖	๑.๔๒๗	-	-	๑	๐.๓๗๑
สหกรณ์บริการ	๒๑	๓.๕๐๓	๐.๔๓๘	๑๑	๐.๗๖๖	๔	๑.๖๔๓
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๓	๑๗.๗๒๙	๔.๐๘๐	๓	๑๓.๖๔๙	-	-

กลุ่มเกษตรกร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๘๕ แห่ง มีสมาชิก จำนวน ๓,๘๒๗ ราย

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	ดำเนินงาน/ธุรกิจ (แห่ง)	หยุดดำเนินงานธุรกิจ (แห่ง)	เลิก (แห่ง)	รวมทั้งหมด (แห่ง)
กลุ่มเกษตรกรทำนา	๗๕	๓	๑	๗๙
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	๒	๑	๒	๕
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	๑	-	-	๑

ข้อมูลปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนกลุ่ม เกษตรกร (แห่ง)	ปริมาณธุรกิจแยกตามประเภทการให้บริการ (ล้านบาท)					
		รับฝากเงิน	ให้เงินกู้	จัดหา สินค้ามา จำหน่าย	รวบรวม ผลผลิต และ แปรรูป	บริการ และ อื่น ๆ	รวม
กลุ่มเกษตรกรทำนา	๗๕	๐.๐๒๘	๔๗.๕๓๓	๑๕.๖๙๑	-	-	๖๓.๒๙๒
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	๒	-	๐.๓๐๒	-	-	-	๐.๓๐๒
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	๑	-	-	-	-	๐.๐๑๙	๐.๐๑๙

ข้อมูลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	ผลการดำเนินงานล่าสุดที่มีการปิดบัญชีในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓						
	ผลการดำเนินงานในภาพรวม			การดำเนินงานมีผลกำไร - ขาดทุน			
	จำนวนกลุ่ม เกษตรกร (แห่ง)	รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	จำนวนกลุ่ม เกษตรกร ที่มีผลกำไร (แห่ง)	กำไร (ล้านบาท)	จำนวนกลุ่ม เกษตรกรที่มี ผลขาดทุน (แห่ง)	ขาดทุน (ล้านบาท)
กลุ่มเกษตรกรทำนา	๗๕	๙.๕๓๔	๗.๘๕๙	๖๖	๒.๑๔๓	๗	๐.๔๖๘
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	๒	๐.๐๑๓	๐.๐๑๐	๒๑	๐.๐๐๓	๑	-
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	๑	๐.๐๑๙	๐.๐๐๓	๑	๐.๐๑๕	-	-

ที่มา สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล : ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

(พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี ชัยนาท สระบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง)

ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

“เมืองแห่งคุณภาพชีวิต ศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วัฒนธรรม

แหล่งการลงทุนอุตสาหกรรม นวัตกรรม ครีวสุขภาพไทย และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ยั่งยืน”

เป้าหมายการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การตลาด โดยใช้นวัตกรรม ยกย่อง สืบค้นเกษตร การแปรรูป อุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ SME ๔๐

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ชุมชน และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย ตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มาตรการสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพและ สร้างมูลค่าเพิ่มจากผักตบชวา โดยใช้นวัตกรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม Logistic พัฒนาสภาพแวดล้อม ชะมูลฝอยและการจัดการเมือง และชุมชนให้น่าอยู่

ที่มา สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ข้อมูล : ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ยุทธศาสตร์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด

ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

“อยุธยาเมืองมรดกโลก เป็นแหล่งเรียนรู้ น่าเที่ยว น่าอยู่ น่าลงทุน”

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : พัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวและการบริการสู่มาตรฐานสากล

เป้าประสงค์ : มูลค่าด้านการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ :

๑. ส่งเสริมการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพด้านการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เกษตรและการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่

๒. พัฒนาคุณภาพการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล

๓. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการประชาสัมพันธ์เชิงรุกด้านการท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : พัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่

เป้าประสงค์ : ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างมีดุลยภาพ โดยมีความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เพียงพอ รวมถึงระบบป้องกันสาธารณภัยที่ดี และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

กลยุทธ์ :

๑. จัดเตรียมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการทางสังคม ให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงและเพียงพอกับความต้องการของประชาชน
๒. เตรียมการป้องกันและควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนเมือง อาทิ การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะ
๓. จัดทัศนียภาพของเมืองให้สวยงาม มีพื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะ
๔. ส่งเสริมการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และการสร้างความปรองดองสมานฉันท์
๕. เสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็ง และส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์แก่เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ

**ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนากิจกรรมการผลิต การค้าและบริการ โดยใช้นวัตกรรมและภูมิปัญญา
ที่สร้างสรรค์**

เป้าประสงค์ : ผลผลิตทางการเกษตรมีความปลอดภัยจากสารพิษ มีคุณภาพ และมูลค่าเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและสามารถแข่งขันได้ทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ และเป็นเขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีกระบวนการผลิตได้มาตรฐานสากล ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ :

๑. ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับกระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาทิ เกษตรปลอดภัย (GAP) เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น
๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำไปสู่พื้นที่เกษตรอย่างครบวงจรโดยการเสริมขีดความสามารถของแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้สามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มขึ้น การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ที่เหมาะสม และสนับสนุนการขุดสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร
๓. ส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและช่วยเหลือตนเองได้
๔. ส่งเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมสู่สากล
๕. ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสะอาดและใช้พลังงานทดแทน โดยการเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยีการผลิต การวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการออกแบบและนวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพและรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย ได้มาตรฐานสากล และมีต้นทุนการผลิตที่สามารถแข่งขันได้
๖. ยกระดับศักยภาพกำลังคน ภาคการผลิต การค้า และบริการให้เป็นมืออาชีพโดยเฉพาะการพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ที่มา สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล : ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

การปลูกเมล่อน

เมล่อน เป็นพืชในตระกูลแตงที่นิยมปลูกเพื่อการค้าชนิดหนึ่งที่มีราคาต่อผลสูง เนื่องจากเป็นแตงที่มีรสหอมหวาน มีคุณค่าทางโภชนาการ ประกอบด้วยวิตามินเอ และวิตามินซีสูงจึงเป็นแตงที่ที่นิยมบริโภคกันมากไม่แพ้แตงโมเลยทีเดียว

เมล่อน (Cantaloupe Melon, Muskmelon) ชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Cucumis melo* L. var. *cantalensis* ในวงศ์ Cucurbitaceae ตระกูลเดียวกับแตงไทย บางท้องถิ่นเรียก แตงเทศ หรือ แตงหอม มีลักษณะผลค่อนข้างใหญ่ น้ำหนักมาก เปลือกหนา ส่วนผิวเปลือกมีทั้งแบบเรียบ และแบบมีร่างแห หรือ มีร่องยาวจากขั้วถึงท้ายผล เนื้อมีสีส้มหรือสีเหลือง มีรสหวาน และมีกลิ่นหอม ในต่างประเทศมีแหล่งปลูกที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา อเมริกากลาง และเม็กซิโก ส่วนประเทศไทยพบการปลูกมากในจังหวัดนครสวรรค์ ปราจีนบุรี และสระแก้ว พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ฮันนี่ พันธุ์ซันเลดี้ และพันธุ์ฮันนี่ดิว

ประวัติเมล่อน

ถิ่นกำเนิดของเมล่อน มีการกล่าวถึงหลายพื้นที่ เช่น ทวีปแอฟริกา ประเทศอินเดีย แถบอียิปต์ และเขตร้อนทางทิศตะวันตกของทวีปแอฟริกา เริ่มพบหลักฐานบันทึกการปลูกเมล่อน ในประเทศอียิปต์ เมื่อ ๒๔๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล และมีการบันทึกการนำเข้ามาปลูกในกรุงโรม เมื่อศตวรรษที่ ๑ ค.ศ. ๑๔๙๔ และปี ค.ศ. ๑๕๘๒ พบการปลูกเมล่อน ในมลรัฐมิสซิสซิปปี อลาบามา และเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. ๑๖๐๙

การปลูกเมล่อน ในประเทศไทยเริ่มมีการนำเข้าพันธุ์จากต่างประเทศมาปลูกครั้งแรกที่สถานีสิกกรรม แม่โจ้ (มหาวิทยาลัยแม่โจ้) เมื่อปี ๒๔๗๘ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ต่อมาเมื่อปี ๒๔๙๓ ได้นำพันธุ์มาทดลองปลูก ที่เกษตรกลางบางเขน แต่การปลูกก็ไม่สำเร็จเช่นกัน และเริ่มทดลองปลูกอีกครั้งในปี ๒๔๙๗ ที่เกษตรกลางบางเขนจนประสบผลสำเร็จ ต่อมีการปลูกที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งได้ผลดี และเริ่มขยายการปลูกอย่างต่อเนื่องตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (ข้อมูลจากเว็บไซต์เมล่อนฟาร์ม)

สำหรับการปลูกเมล่อนนั้นปัจจุบันได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นพืชที่มีผลตอบแทนต่อพื้นที่การปลูกสูง ใช้พื้นที่ปลูกไม่มาก ใช้น้ำน้อย ปลูกได้ทุกฤดูกาล และทุกพื้นที่ในประเทศไทย การขายผลเมล่อนญี่ปุ่นนั้นโดยมากมักจะขายตามน้ำหนักของผล สำหรับเมล่อนญี่ปุ่นพันธุ์ คิโมจิ คุณามิ และ โมมิจิ จะขายกันในราคาตั้งแต่ ๙๕-๑๒๐ บาท ต่อ กิโลกรัม (ราคา ณ ตลาดไท ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔) ขึ้นอยู่กับที่ตั้ง ความเป็นที่นิยมและกลุ่มลูกค้าของแต่ละฟาร์มนั่นเอง ซึ่งราคานี้เป็นราคาที่สูงกว่าเมล่อนหรือแคนตาลูปพันธุ์อื่นๆ ดังนั้นเมล่อนญี่ปุ่น จึงจัดเป็นพืชที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรได้ดีในเวลาอันสั้น กล่าวคือใช้เวลา นับตั้งแต่ยอดเมล็ดถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตเพียงแค่ ๙๐ วัน แต่อย่างไรก็ตามการปลูกเมล่อนญี่ปุ่นนั้นต้องอาศัยความเข้าใจและการดูแลอย่างใกล้ชิด

สายพันธุ์เมล่อน

แบ่งตามสีเนื้อ

๑. เนื้อมีสีเขียวหรือเขียวขาว เป็นเมล่อน ที่มีทั้งเปลือกผิวเรียบ และแบบขรุขระเป็นร่างแห ผลสุกมีสีเปลือกเป็นสีเขียวครีม สีเหลือง หรือสีเหลืองทอง ส่วนเนื้อผลมีสีเขียวหรือเขียวขาว กรอบนุ่ม มีรสหวาน และกลิ่นหอม ได้แก่ พันธุ์เจตติว (Jade Dew) วินัสไฮบริด (Venus hybride) ฮันนี่ดิว (Honey dew) และฮันนี่เวิลด์ (Honey world)

๒. เนื้อมีสีส้ม เป็นเมล่อน ที่มีทั้งเปลือกผิวเรียบ และแบบขรุขระเป็นร่างแห ผลสุกจะมีสีเปลือกเป็นสีครีม หรือสีเหลือง ส่วนเนื้อมีสีส้ม กรอบนุ่ม มีรสหวาน และกลิ่นหอม ได้แก่ พันธุ์ซันเลดี้ (Sun lady) ท็อปมาร์ค (Top mark) และนิวเซนจูรี่ (New cenjury)

แบ่งตามผิวเปลือก

๑. Reticulata ชื่อวิทยาศาสตร์ Cucumis melo L. var. reticulata เรียกทั่วไปว่า เน็ตท์เมล่อน (netted melon) มัสต์เมล่อน (musk melon) หรือเปอร์เซียเมล่อน (persian melon) เปลือกมีผิวขรุขระ แข็ง เป็นร่างแห เนื้อมีสีเขียวปนเหลือง หรือ สีส้ม

๒. Cantaloupensis ชื่อวิทยาศาสตร์ Cucumis melo L. var. cantaloupensis เรียกทั่วไปว่า ร็อคเมล่อน (rock melon) เปลือกมีผิวขรุขระ แข็ง ไม่เป็นร่างแห แต่มีร่องลึกเป็นทางยาวจากขั้วผลจรดท้ายผล

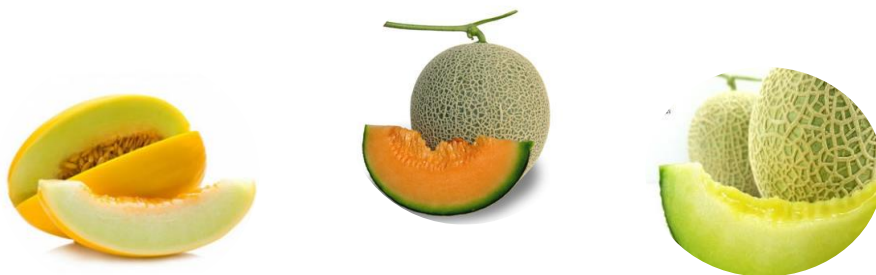
๓. Inodorous ชื่อวิทยาศาสตร์ Cucumis melo L. var. inodorous L เปลือกมีผิวเรียบ ไม่เป็นร่างแห พันธุ์ที่นิยมได้แก่ พันธุ์ฮันนี่ดิว (honeydew)

๔. Flexuosus ชื่อวิทยาศาสตร์ Cucumis melo L. var. Flexuosus เรียกทั่วไปว่า สเน็คเมล่อน (snake melon) ผลมีขนาดเล็ก เปลือกเรียบสีขาว ขนาดผลเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑-๒ นิ้ว ผลอาจตรงหรือโค้ง นิยมนำมาทำเป็นผลไม้ดอง

๕. Conomon ชื่อวิทยาศาสตร์ Cucumis melo L. var. Conomon เรียกทั่วไปว่า ปิกลิงเมล่อน (pickling melon) ผลมีขนาดเล็ก เรียวยาว เปลือกผิวเรียบ มีหลายสี เนื้อมีสีขาวหรือสีน้ำตาลปนขาว

๖. Chito ชื่อวิทยาศาสตร์ Cucumis melo L. var. Chito เรียกทั่วไปว่า แมงโกเมล่อน (mengo melon) ผลมีขนาดเล็ก เปลือกผิวเรียบ มีหลายสี เนื้อมีรสเปรี้ยว นิยมนำมาทำเป็นผลไม้ดอง

๗. Dudaim ชื่อวิทยาศาสตร์ Cucumis melo L. var. Dudaim เรียกทั่วไปว่า โปมกราเน็ต เมล่อน (pomegranate melon) ผลมีขนาดเล็กเท่าผลส้ม รูปร่างกลมหรือรูปไข่ เปลือกผิวเรียบ มีกลิ่นคล้ายโคลน (เวปไซด์เมล่อนฟาร์ม)

วิธีการปลูกเมล่อน

๑. แบบแปลงนอกโรงเรือน

การเตรียมแปลง ใส่ปุ๋ยคอกรองพื้น ๑-๒ ตันต่อไร่ ปุ๋ยเคมี ๑๕-๑๕-๑๕ ประมาณ ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ยกแปลงกว้าง ๑ เมตร วางเทปน้ำหยด คลุมแปลงด้วยพลาสติกคลุมแปลง แบบเจาะรู ๒ แถว ระยะห่างระหว่าง ๔๕ เซนติเมตร

- ๑) เพาะกล้าอายุประมาณ ๑๐ -๑๕ วัน ย้ายต้นกล้าลงแปลงปลูก ปักไม้ค้ำ ทำเชือกพันต้น
- ๒) หลังจากย้ายกล้าได้ ๒ สัปดาห์ ให้เริ่มพันต้น เต็มแขนงและควรวัวแขนงที่ ๙ - ๑๒ เพื่อไว้ลูก นอกจากนั้นเด็ดออกให้หมด
- ๓) หลังย้ายกล้าประมาณ ๒๕ วัน ดอกตัวเมียจะเริ่มบานหลังจากนั้น ๔ -๕ วัน ให้เลือกลูกที่ดี ที่สุกไว้เพียงลูกเดียว แล้วทำการแขวนลูก
- ๔) เมล่อนอายุได้ประมาณ ๑ เดือน ให้เด็ดยอดเหลือไว้ประมาณ ๒๒ - ๒๕ ใบ
- ๕) หลังจากแขวนลูก ๒ สัปดาห์ ตัดใบล่างออก ๔ - ๖ ใบ เพื่อให้แดดส่องถึงป้องกันโรคโคนเน่า
- ๖) อายุลูก ๔๐ - ๔๕ วัน พร้อมเก็บเกี่ยว

๒ . แบบในโรงเรือน

การปลูกเมล่อนในระบบโรงเรือนแบบปิด โดยเริ่มจากการเพาะกล้าประมาณ ๑๐ วัน จากนั้นย้ายกล้าเข้ามาปลูกในโรงเรือนขนาดกว้าง ๗ เมตร ยาว ๔๑ เมตร สูง ๕ เมตร ภายในยกเป็นร่องเตรียมไว้ใช้พลาสติกคลุมพร้อมการติดตั้งระบบน้ำหยด โดยในหนึ่งโรงเรือนจะมีจำนวน ๕ แถว แถวละ ๑๑๐ ต้น รวม ๕๕๐ ต้นต่อโรงเรือน ใช้ระยะเวลาการปลูกตั้งแต่เพาะกล้าจนถึงเก็บเกี่ยวประมาณ ๘๐ วัน โดยเริ่มจากการใส่ปุ๋ยสูตรเสมอ ๒๑-๒๑-๒๑ จากนั้นประมาณ ๒๐-๓๐ วันหลังผสมเกสรก็จะใส่ปุ๋ยสูตร ๕-๑๐-๔๐ อัตรา ๐.๘-๑ กรัมต่อต้นต่อวัน จากนั้นประมาณ ๓๗ - ๓๙ วันก็ใส่ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๕๐ อัตรา ๑๕๐ กรัมต่อต้นต่อวันจนกว่าจะมีการเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๗-๑๐ วัน จะต้องงดการให้น้ำ เพื่อเพิ่มความหวานให้ผลผลิต (ข้อมูลจากกลุ่มปลูกเมล่อนหมู่ใหญ่ร่วมใจ : คมชัดลึกออนไลน์)

แบ่งตามวัสดุในการปลูก ได้ ๓ วิธี คือ

๑.การปลูกโดยใช้ดิน เป็นวิธีดั้งเดิมที่เกษตรกรปลูกเมล่อนนิยมใช้สามารถปลูกได้ทั้งในโรงเรือนและนอกโรงเรือน ก่อนปลูกต้องมีการพักดินหรือเตรียมดินโดยการตากแดดทิ้งไว้เป็นเวลา ๑ อาทิตย์เพื่อกำจัดวัชพืชและโรคพืช ผสมกับสารป้องกันศัตรูพืช หลักการให้ปุ๋ยสามารถทำได้โดยใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ตามความรู้และความถนัดของเกษตรกรให้น้ำโดยการรดน้ำ หลักการคล้ายกับการปลูกพืชชนิดอื่นที่ใช้ดิน

๒. การปลูกโดยใช้วัสดุปลูกเป็นวิธีที่เกษตรกรปลูกเมล่อนนิยมใช้มากที่สุดในปัจจุบัน โดยการนำวัสดุต่างๆ มาผสมการตามสัดส่วน โดยวัสดุหลัก ที่ใช้ได้แก่ ดิน ปุ๋ยคอกใบไม้แห้ง ปุ๋ยหมัก แกลบ มูลสัตว์ กาบมะพร้าวสับ ทรายหยาบ และอื่นๆ โดยต้องมีการล้างแช่น้ำ ๒ - ๓ น้ำ เพื่อเอาสารพิษนินออกจากเนื้อวัสดุ ๑-๒ คืน และนำวัสดุปลูกมาผสมแล้วตากแดดทิ้ง หลังจากนั้นนำปุ๋ยเกล็ด สูตรต่างและธาตุเสริมธาตุรองมาผสมให้น้ำโดยใช้ระบบน้ำหยด ซึ่งเกษตรกรจะสามารถควบคุมการให้น้ำได้ตามความเหมาะสมตามที่พืชต้องการ

๓. ปลุกโดยใช้ระบบไฮโดรนิคส์เป็นวิธีการปลูกแบบใหม่ เป็นการให้อาตุอาหารหลักและธาตุอาหารรองที่เมลอนต้องการผสมในน้ำ โดยจะมีบ่อพักน้ำขนาดใหญ่และใช้ปั้มน้ำสูบน้ำขึ้นมาผ่านลงในรางน้ำ หรือท่อขนาดใหญ่พอกับขนาดของรากเมลอนเป็นการเติมออกซิเจนไปในน้ำ เพื่อให้พืชนำไปใช้ในการเจริญเติบโต โดยวิธีการนี้ไม่ต้องรดน้ำ และไม่ต้องพรวนดินหรือตากวัสดุปลูกเป็นวิธีการที่สะดวกและทำความสะอาดได้ง่าย หลังจากเก็บผลผลิต

การเพิ่มความหวานในผลก่อนเก็บเกี่ยว

ก่อนการเก็บเกี่ยว ๑ สัปดาห์ให้ค่อยๆ ลดปริมาณการให้น้ำแก่ต้นเมลอนลงทีละน้อยจนถึง ๒ วันก่อนเก็บเกี่ยวให้ลดน้ำลงจนกระทั่งต้นปรากฏเกิดการเหี่ยวในช่วงกลางวันการทำเช่นนี้จะช่วยเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำตาลในผลเมลอนและลดปัญหาการแตกของผลเมลอนก่อนการเก็บเกี่ยว เมลอนที่จัดว่ามีความหวานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเป็นที่ต้องการของตลาด ควรมีค่าความหวานอยู่ที่ประมาณ ๑๔ องศาบริกซ์ ขึ้นไปหรืออย่างน้อยต้องไม่ต่ำกว่า ๑๒ องศาบริกซ์ ยิ่งมีค่ามากยิ่งหวานมากและเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น การเก็บเกี่ยว เมื่อผลสุกแก่จะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะภายนอก คือในพันธุ์ที่ผิวมีร่างแหจะพบว่าร่างแหเกิดขึ้นเต็มที่ครอบคลุมทั้งผลผิวเริ่มเปลี่ยนสีและอ่อนนุ่มลง และในบางพันธุ์เริ่มมีกลิ่นหอมเกิดขึ้น เกิดรอยแยกที่ขั้วจนในที่สุดผลจะหลุดออกจากขั้วในการเก็บเกี่ยวผลเมลอนเพื่อการจำหน่ายจึงต้องเก็บเกี่ยวในระยะที่พอดีหากเก็บเร็วเกินไปจะได้ผลที่อ่อนเกินไปรสชาติยังไม่หวานและมีน้ำหนักน้อยหากเก็บเกี่ยวล่าช้าไปผิวและเนื้อภายในจะอ่อนนุ่มเกินไปไม่เหมาะสำหรับการเก็บรักษาและการจำหน่ายอายุเก็บเกี่ยวของเมลอนที่เหมาะสมนั้น ขึ้นกับพันธุ์ ซึ่งมีทั้งพันธุ์เบาที่มีอายุการเก็บเกี่ยว ๖๐ - ๖๕ วัน หลังหยอดเมล็ด หรือ ๓๐ - ๓๕ วันหลังดอกบาน , พันธุ์ปานกลางมีอายุเก็บเกี่ยว ๗๐ - ๗๕ วัน หลังหยอดเมล็ดหรือ ๔๐ - ๔๕ วัน หลังดอกบาน พันธุ์หนักที่มีอายุ เก็บเกี่ยวเกินกว่า ๘๐ - ๘๕ วันหลังเพาะเมล็ดหรือ ๕๐ - ๕๕ วัน หลังดอกบาน นอกจากการนับจำนวนวันแล้ว การเก็บเกี่ยวเมลอนยังสามารถดูจากลักษณะภายนอกได้ด้วยเมลอนที่เริ่มสุกแก่เก็บเกี่ยวได้จะเริ่มมีกลิ่นหอมในพันธุ์ที่มีกลิ่นหอมและมีรอยแยกที่ขั้วผลเกิดขึ้นแสดงว่าผลแตกกำลังจะหลุดร่วงจากต้น โดยทั่วไปมักจะเก็บเกี่ยวเมื่อเกิดรอยแยกประมาณ ๕๐% หรือครึ่งหนึ่งของรอบขั้วผล ซึ่งเป็นระยะที่ผิวของผลยังไม่อ่อนนุ่มจนเกินไปสามารถเก็บรักษาหรือขนส่งไปจำหน่ายในตลาดได้โดยไม่กระทบกระเทือนและอยู่ตลาดได้อีกระยะหนึ่ง การเก็บรักษาเมลอนเป็นผลไม้สามารถเก็บเกี่ยวในระยะที่ผลพัฒนาเต็มที่แต่ยังไม่ถึงระยะสุกอมและนำมาบ่มให้สุกก่อนการบริโภคได้เช่นเดียวกับมะม่วง กล้วยและมะละกอ ดังนั้นถ้าหากเก็บเกี่ยวเมลอนที่แก่แล้วนำมาวางเก็บไว้ในสภาพอุณหภูมิห้อง (ประมาณ ๒๗ - ๓๐ องศาเซลเซียส) ผลเมลอนจะเกิดการสุกอมเนื้อผลอ่อนและเน่าเสียในที่สุดในเวลาอันสั้น หากต้องการเก็บรักษาเมลอนให้คงสภาพเดิมไว้นานที่สุดเพื่อการจำหน่ายหรือขนส่งไปจำหน่ายในสถานที่ห่างไกลควรจะต้องเก็บเมลอนในสภาพที่มีอากาศเย็น ประมาณ ๒ - ๕ องศาเซลเซียสและความชื้นสัมพัทธ์สูงถึง ๙๕% จะสามารถยืดอายุการเก็บรักษาเมลอนออกไปได้นานถึง ๑๕ วัน ในระหว่างการขนส่งและวางจำหน่ายหากสวมผลเมลอนไว้ในถุงตาข่ายโฟมจะช่วยป้องกันการกระทบกระแทก ไม่ให้เกิดรอยขีดได้

โรคพืชและแมลง

โรคเหี่ยวจากเชื้อรา

เชื้อเข้ามาทางราก ทำให้ใบเหี่ยว จะเริ่มเหี่ยวจากส่วนยอดไล่ลงมา และเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ต้นจะแตก สังเกตเห็นเชื้อราได้ เมื่อโคนและซอกใบเริ่มเน่า ต้นเมื่อนั้นจะเริ่มตาย

วิธีป้องกันและแก้ไข

- ป้องกันไม่ให้เกิดโรค หรือป้องกันการเกิดซ้ำ ด้วยการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ราดที่โคนต้น ๑๕ วัน ก่อนปลูก และหลังปลูกกล้า ได้ ๖๐ วัน
- ถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทิ้งปรับสภาพดิน โดยดินที่เหมาะสมกับเมล่อนจะอยู่ที่ pH ๖-๗ ลดความรุนแรง โดยใส่ ไนโตรเจน หรือปุ๋ยไนเตรท หรือใส่ทั้ง๒

โรคน้ำค้าง

ระยะแรกของโรคเริ่มที่ใบล่างลามขึ้นไป จะเกิดจุดเล็กๆ สีน้ำตาลหรือสีเหลือง แล้วขยายใหญ่เป็นรูปเหลี่ยมอยู่ระหว่างเส้นใบ เกิดเส้นเชื้อราสีขาวหรือสีเทาใต้ใบในช่วงเช้ามืด ขอบใบม้วน แห้งและร่วง เป็นโรคที่เกิดในเขตร้อน ช่วงที่มีความชื้นในอากาศสูง น้ำค้างลงจัด ระบาดมากในฤดูฝน และฤดูหนาว

วิธีป้องกันและแก้ไข

- เริ่มป้องกันตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ ควรเป็นชนิดพันธุ์ที่มีความต้านทานโรคน้ำค้าง
- ใช้วิธีรดน้ำล้างใบพืชในช่วงเช้า พร้อมการให้น้ำ แล้วฉีดพ่นด้วยน้ำส้มควันไม้ ในอัตราส่วน ๑๐๐ ซีซี ต่อ น้ำเปล่า ๑๒ ลิตร พ่นจากช่วงบนของลำต้นลงมายังใบล่างสุด ทุก ๗ ถึง ๑๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันหรือแก้ไขเมื่อเกิดโรค

โรคราแป้ง

โรคนี้แพร่ระบาดโดยมีลมเป็นตัวแพร่กระจายเชื้อ ในสภาพที่มีอุณหภูมิสูง ความชื้นสูง และระยะห่างของต้นชิดกันเกินไป อาการระยะแรก จะเป็นจุดเหลืองอ่อนที่ลำต้น ยอดอ่อน ผลมีการขยายใหญ่ขึ้น จะสังเกตเห็นเชื้อราสีขาวคล้ายแป้งปกคลุม หลังจากนั้นใบจะเปลี่ยน เป็นสีเหลืองอมน้ำตาลและแห้งกรอบ

วิธีป้องกันและแก้ไข

- เลือกชนิดพันธุ์ที่ต้านทานโรคนี้ได้ดี ในการเพาะปลูก ฉีดพ่นด้วย กำมะถันชนิดผง ละลายน้ำอัตรา ๓๐- ๔๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ขณะที่อากาศไม่ร้อน หรืออุณหภูมิต่ำ เพื่อป้องกันไม่ให้ใบของเมล่อนไหม้

โรคน้ำไหม้หรือต้นแตก

อาการของโรค ระยะแรกจะมีแผลกลมสีดำหรือน้ำตาล เริ่มที่ขอบใบและขยายเข้าส่วนกลางใบ ใบเริ่มร่วง หรือใบขาด ถ้าลุกลามไปที่ลำต้น จะมีเมือกเหนียวสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลอมแดง ซึ่งถ้าอาการมาถึงขั้นนี้แล้ว ไม่มีทางรักษาได้

วิธีป้องกันและแก้ไข

- เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการรับรองว่าปลอดโรคนี้
- ก่อนเพาะกล้า ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาคลุกเมล็ดพันธุ์ หรือใช้คลุกวัสดุเพาะกล้าในอัตราส่วน เชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑ ส่วน ต่อ ดินเพาะกล้า ๔ ส่วน และฉีดพ่นเมื่อยอดเริ่มเลื้อย
- เมื่อพบอาการของโรคเกิดขึ้น ให้รีบรักษาด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มาทันทีนำถุงปลูก และซากต้น เมล่อนที่เกิดโรคไปกำจัดทิ้ง

โรคปลายผลเน่าแห้งสีดำ

เกิดจากการขาดธาตุแคลเซียม โรคนี้ทำลายและทำความเสียหายให้แก่เมล่อนได้อย่างรุนแรง เริ่มจากปลายผลเหี่ยว เนื้อเยื่อแห้งเป็นสีน้ำตาล และยุบ รากจะดูดซึมน้ำไม่ได้ จากนั้นจะเกิดปัญหาเชื้อราตามมา

วิธีป้องกันและแก้ไข

- ป้องกันได้โดย ดูแลให้สม่ำเสมอ ให้ปุ๋ยตามกำหนด ให้น้ำทุกวัน ใส่ปุ๋ยขาวลงในดิน หรือฉีดพ่นธาตุแคลเซียม เช่น แคลเซียมคลอไรด์ ๐.๒ เปอร์เซ็นต์

โรคเหี่ยวเฉาที่เกิดจากแบคทีเรีย

เมล่อนมีความต้านทานโรคนี้ได้ดีมากจนแทบไม่เกิดโรคนี้ขึ้นกับเมล่อนเลย แต่ ถ้าเกิดการระบายขึ้นก็จะเสียหายมากมาย อาการเหี่ยวเริ่มจากใบ ลามไปทั้งลำต้น ทำให้ตาย หากสงสัยว่าเป็นอาการของโรคนี้ ให้ใช้วิธีตัดลำต้นที่เป็นโรคตามแนวขวาง จะพบน้ำขุ่นข้นสีเหมือนนํ้านม

วิธีป้องกันและแก้ไข

- ถอนต้นเมล่อนที่เกิดโรคไปทำลายทิ้ง โรคผลเน่า เกิดจากเชื้อรา เข้าจากขั้วผล เนื้อเยื่อที่ติดกับขั้วจะเน่าอย่างรวดเร็ว ส่วนผลอ่อน เชื้อราจะเข้าบริเวณปลายผล

- ฉีดพ่นยาป้องกันเชื้อรา

แมลงศัตรูเมล่อน

เต่าแตงแดง เต่าแตงมีอยู่ ๒ ชนิด และ ๒ สี คือ เต่าแตงแดง และเต่าแตงดำ เป็นแมลงปีกแข็ง ชอบแทะใบ และสามารถเป็นพาหะนำโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสได้ เต่าแตงจะเคลื่อนไหวช้า มีขนาดตัวยาวประมาณ ๘ มิลลิเมตร

วิธีป้องกันและแก้ไข

ใช้ไข่ไก่ ผสมปูนขาว ในอัตราส่วนที่เท่าๆ กัน ผสมน้ำในปริมาณที่เหมาะสม (ใส่ส่วนผสมลงไปแล้วน้ำไม่โสมนกินไป) หมักทิ้งไว้ ๑ คืน ตักน้ำที่ตกตะกอนใช้ฉีดพ่น

แมลงวันทอง แมลงวันทอง จะทำลายผลเมล่อนโดยตรง แล้ววางไข่ ผลจะแก่ก่อนกำหนด และในขั้นรุนแรงคือ ผลเน่าเสีย ส่วนใบและต้น หากถูกแมลงวันทองทำลายจะเกิดการเหี่ยวเฉา

วิธีป้องกันและแก้ไข

ห่อผลด้วยกระดาษ หลังจากผสมเกสรดอกแล้ว หรือใช้สมุนไพรกำจัด

แมลงหริ่งขาว

แมลงหริ่งขาวเป็นพาหะนำไวรัสมาสู่เมล่อน ทำให้ใบหงิก หรือต่าง

วิธีป้องกันและแก้ไข

ใช้กับดัก ใช้สมุนไพร ใช้เชื้อราบีเวอร์เรีย

เพลี้ยไฟ

นอกจากแมลงหริ่งขาวที่เป็นพาหะนำไวรัสแล้ว ก็มีเพลี้ยไฟที่เป็นพาหะนำไวรัสทำให้ใบหงิกหรือต่างได้เช่นกัน และเพลี้ยไฟยังดูดน้ำเลี้ยง โดยการทำให้ผลเมล่อนเป็นรอยก่อนดูด และแคะแกร็น ถ้าดูดที่ลำต้น ต้นเมล่อนจะอ่อนแอลง หรืออาจแห้งตายได้ เพลี้ยไฟมีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและง่าย คือ ไปตามลม

วิธีป้องกันและแก้ไข

ใช้กับดัก ใช้สมุนไพร

ศัตรูที่ต้องระวังในแต่ละช่วง คือ

เริ่มการเพาะกล้า ๑ ถึง ๑๓ วัน แสงแดด, เต่าแตง, หนอนขนอบจากแมลงวัน หลังปลูกกล้า ๑๕ ถึง ๓๐ วัน หนอนขนอบ, เต่าแตง และที่น่ากลัวที่สุดคือ แมลงหวี่ขาว และเพลี้ยไฟ โรคพืชหลังปลูกระยะ ๒๕ ถึง ๖๐ วัน ต้นแตกยางไหล, หนอนขนอบ และราน้ำค้าง

ปัญหาอื่นๆ

ผลเมลอนแตก

- เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ในระยะติดลูก ๕ วันขึ้นไป ไม่ควรเร่งให้ปุ๋ยในปริมาณมากเกินไป หรือเปลี่ยนไปใช้วิธีให้อาหารทางใบ

- ลูกเมลอนบิดเบี้ยว

- เกิดจากเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ปลอดโรค อาการจะเกิดขึ้นหลังติดลูกแล้ว

(ที่มา : <http://www.m-group.in.th/article>)

ไวรัส

ผลบิดเบี้ยว

โรคราน้ำค้าง

ผลแตก

เพลี้ยไฟ

แมลงหวี่สีขาว

ด้วงเต่าแตง

แมลงวันทอง

ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนประมาณการคำนวณต้นทุนต่อไร่ต่อรอบการผลิต(นอกโรงเรือน)

ต้นทุน/ปัจจัยการผลิต	ราคา	ผลตอบแทน
ค่าเมล็ดพันธุ์	๕,๐๐๐	ผลผลิตเฉลี่ย ๓,๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
ค่าปุ๋ย สายป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอื่น ๆ	๖,๐๐๐	ราคาผลผลิตเฉลี่ย ๓๐ บาท/กิโลกรัม
ค่าวัสดุทำค้ำ พลาสติกคลุมดิน เชือกและวัสดุอื่นๆ	๑๕,๐๐๐	ผลตอบแทนเฉลี่ย ๑๐๒,๐๐๐บาท/ไร่
รวมต้นทุนที่ต้องลงทุนครั้งแรกทั้งสิ้น	๒๖,๐๐๐	หมายเหตุ เป็นการปลูกนอกโรงเรือนจึงไม่มีค่าวัสดุโรงเรือน และราคาผลผลิตขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิต

ที่มา กรมส่งเสริมการเกษตร

ต้นทุนและผลตอบแทนและระยะคืนทุนระบบการปลูกเมล่อนในโรงเรือนระบบการปลูกโดยใช้ดิน

วิเคราะห์จากโรงเรือนขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๓๐ เมตรสูง ๒.๕๐ เมตรซึ่งปลูกได้ ๓๐๐ ต้น พบว่า๑.

๑. ต้นทุนการผลิตจากการศึกษาต้นทุนรวมทั้งหมดเท่ากับ ๒๓๑,๓๑๖.๖๓ บาท ซึ่งมีต้นทุนผันแปรเท่ากับ ๒๒,๒๓๓.๓๐ บาท และมีต้นทุนรวมคงที่เท่ากับ ๒๐๙,๐๘๓.๓๐ บาท โดยมีรายละเอียดของต้นทุนต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ต้นทุนผันแปรต่อการปลูก ๑ รอบ ประกอบด้วย ค่าปุ๋ยยูเรีย จำนวน ๓๕๐ บาท ค่าปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ จำนวน ๖๕๐ บาท ค่าเมล็ดพันธุ์จำนวน ๔,๐๐๐ บาท ค่าไฟ ๓๔๙.๙๘ บาท ค่าโพนตาข่าย ๓๐๐ บาท ค่าแรงงาน ๑๔,๔๖๖.๖๖ บาท ค่าวัสดุปลูก (พีทมอส) ๑๑๖.๖๖ บาท ค่าจ้างรถไถ ๘๐๐ บาท ค่าปุ๋ยหมัก ๑,๒๐๐ บาท

(๒) ต้นทุนคงที่ประกอบไปด้วยโรงเรือน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เครื่องปั๊มน้ำ ๒,๕๐๐ บาท ท่อ PE ๔๐๐ บาท จอบ ๒๕๐ บาท เสียม ๑๐๐ บาท เชือก ๒๐๐ บาท ฝ้ายาง ๑๓๓.๓๓ บาท แท่งน้ำ ๕,๐๐๐ บาท บันได ๒๐๐ บาท ถาดเพาะเมล็ดพันธุ์ ๓๐๐ บาท

๒. ผลตอบแทน การหาผลตอบแทนใช้สูตรดังนี้ผลตอบแทน = ปริมาณผลผลิต X ราคาขาย (โรงเรือนสามารถผลิตเมล่อนได้ ๓๐๐ ลูก ราคาจำหน่ายเฉลี่ยลูกละ ๑๒๐ บาท) ดังนั้นผลตอบแทน= ๓๐๐ X ๑๒๐= ๓๖,๐๐๐บาทต่อรอบการผลิต

๓. ระยะคืนทุน (การหาระยะคืนทุนคิดแบบ Payback period)

$$\begin{aligned}
 \text{ระยะคืนทุน} &= \text{ต้นทุนทั้งหมด/รายได้ทั้งหมด} \\
 &= ๒๓๑,๓๑๖.๖๓ / ๓๖,๐๐๐ \\
 &= ๖.๔๒ \text{ รอบการผลิต}
 \end{aligned}$$

ที่มา : ข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ รายสินค้าของจังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี ๒๕๖๐

ข้อมูลโภชนาการ

เมล่อน เป็นผลไม้ที่อุดมไปด้วยเบตาแคโรทีน วิตามินเอ โดยข้อมูลโภชนาการของเมล่อน ๑ ถ้วย ปริมาณ ๑๓๗ กรัม มีดังนี้

๑) พลังงาน ๖๔ แคลอรี

๒) คาร์โบไฮเดรต ๑๖ กรัม

๓) ไฟเบอร์ ๑.๔ กรัม

๔) โปรตีน ๑ กรัม

๕) ไขมัน ๐ กรัม

๖) วิตามินซี คิดเป็น ๓% ของปริมาณสารอาหารที่แนะนำให้บริโภคต่อวัน วิตามินบี ๖ คิดเป็น ๘% ของปริมาณสารอาหารที่แนะนำให้บริโภคต่อวัน

๗) โฟเลต คิดเป็น ๘% ของปริมาณสารอาหารที่แนะนำให้บริโภคต่อวัน

๘) วิตามินเค คิดเป็น ๖% ของปริมาณสารอาหารที่แนะนำให้บริโภคต่อวัน

๙) โพแทสเซียม คิดเป็น ๑๒% ของปริมาณสารอาหารที่แนะนำให้บริโภคต่อวัน

๑๐) แมกนีเซียม คิดเป็น ๔% ของปริมาณสารอาหารที่แนะนำให้บริโภคต่อวัน

ประโยชน์ของเมล่อน

๑) **ลดความดันโลหิตสูง** เมล่อน เป็นผลไม้ที่มีโพแทสเซียมสูง และมีโพแทสเซียมสูง อาจช่วยรักษาระดับความดันโลหิตให้แข็งแรง อีกทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงของ **ความดันโลหิตสูง** และโรคหัวใจอีกด้วย

๒) **บำรุงกระดูก** ใน เมล่อน อุดมไปด้วยโฟเลต วิตามินเค และแคลเซียม ที่มีส่วนสำคัญในการ **บำรุงกระดูก** ช่วยป้องกันการสึกหรอของกระดูกและช่วยเสริมสร้างให้กระดูกแข็งแรง

๓) **เพิ่มความชุ่มชื้นให้ผิว** หลังการ **ออกกำลังกาย** เพียงรับประทาน เมล่อน หรือน้ำเมล่อน จะช่วยเพิ่มความสดชื่นให้คุณพร้อมเติมความชุ่มชื้นให้กับผิวอีกด้วย

๔) **เสริมคอลลาเจนให้ผิว** เมล่อน มีวิตามินซีสูง ที่มีความเกี่ยวข้องในการผลิตคอลลาเจน ซึ่งเป็นโปรตีนช่วยในการซ่อมแซมผิวหนังไม่ให้เสื่อมสภาพก่อนวัย นอกจากนี้ วิตามินซียังเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ ที่มีประสิทธิภาพในปกป้องผิวอีกด้วย

๕) **เสริมสร้างระบบภูมิคุ้มกัน** เป็นที่ทราบกันดีว่า วิตามินซี นั้นช่วยเสริมสร้าง **ระบบภูมิคุ้มกัน** ให้กับร่างกาย ปกป้องผิวจากแสงแดด ป้องกันการติดเชื้อทางเดินหายใจและรักษาระบบต่าง ๆ ภายในร่างกาย เช่น โรคปอดบวม โรคไขข้อ

๖) **ระบบย่อยอาหาร** เมล่อน มีไฟเบอร์ ที่ช่วยให้ **ระบบย่อยอาหาร** ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก ช่วยเพิ่มแบคทีเรียชนิดดีในลำไส้

๗) **บำรุงดวงตา** สารประกอบ **แคโรทีนอยด์** (Carotenoid) ใน เมล่อน ช่วยบำรุงสุขภาพดวงตา ช่วยให้การมองเห็นทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อมูลจาก : <https://hellokhunmor.com>

การปลูกเมล่อนในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเทศไทย เป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในเขตร้อน มีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น อากาศจะร้อนที่สุดในช่วงกลางเดือนเมษายน ทำให้ในหลายๆพื้นที่เกิดปัญหาภัยแล้ง หรือสภาวะแห้งแล้ง หมายถึง สภาวะที่ขาดแคลนปริมาณน้ำฝนอย่างผิดปกติ จนไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้ส่งผลต่อการการประกอบอาชีพของเกษตรกรโดยตรง ซึ่งเป็นอาชีพที่สำคัญและมีการทำอย่างแพร่หลายในประเทศไทย เกษตรกรจึงนิยมปลูกพืชเศรษฐกิจอายุสั้นที่ใช้น้ำน้อยในช่วงที่เกิดปัญหาภัยแล้งนี้แทน

ในปัจจุบันนั้นมีการปลูกพืช ที่เรียกว่า “พืชอายุสั้น” ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจาก ใช้ระยะเวลาในการปลูกที่ไม่นาน ปลูกง่าย โตเร็ว และราคาดี ซึ่งคำว่าพืชอายุสั้น โดยนิยามทั่วไปหมายถึง ข้าว พืชไร่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ สมุนไพรและเครื่องเทศที่มีอายุสั้น ซึ่งเมล่อนญี่ปุ่นที่ได้มีการปรับปรุงพันธุ์กรรมให้เหมาะกับการปลูกในประเทศไทยนี้ไม่ว่าจะเป็น คิโมจิ คุณามิ โมมิจิ ก็ถือว่าเป็นพืชอายุสั้นที่ใช้น้ำน้อย เนื่องจากใช้ระยะเวลาในการปลูกเพียง ๓ เดือน ใช้น้ำน้อย และให้ผลตอบแทนสูงทำให้เหมาะเป็นอย่างมากที่จะนำมาส่งเสริมให้เกษตรกรได้ปลูกเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลัก

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากข้อมูลการปลูกเมล่อนทั่วประเทศ พบว่าเป็นจังหวัดที่มีผู้ปลูกเมล่อนมากที่สุดในประเทศ และมีผลผลิตเมล่อนมากที่สุดในประเทศ

และเนื่องจากมีหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรที่ทำนาได้มาปลูกเมล่อน เนื่องจากสภาพหน้าไม่เพียงพอในการทำนา และราคาข้าวเปลือกราคาตกต่ำ ขายไม่ได้ราคา และเป็นอาชีพทางเลือก/อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยสามารถปลูกได้ทั้งในโรงเรือนและนอกโรงเรือน ขนาดพื้นที่ที่ใช้ไม่มากเมื่อเทียบกับผลผลิตที่ได้รับ และจำหน่ายได้ราคาดี เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในพื้นที่ ออนไลน์ และโมเดิร์นเทรด

ตารางการปลูกเมล่อนในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔

ที่	อำเภอ	แยกเป็น					รวมพื้นที่ปลูก
		รวมกลุ่ม			รายเดี่ยว (คน)	พื้นที่ปลูก (คน)	ทั้งหมด (ไร่)
		จำนวน (กลุ่ม)	สมาชิกกลุ่ม (คน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)			
1	ภาชี	0	0	0	1	140	140
2	ลาดบัวหลวง	1	30	152	0	0	152
3	บางไทร	0	0	0	1	12	12
4	บางปะหัน	0	0	0	4	34	34
5	บางบาล	1	7	5	0	0	5
6	บางปะอิน	0	0	0	3	1.25	1.25
7	ผักไห่	0	0	0	3	6	6
8	เสนา	0	0	0	1	2	2
รวม		2	37	157	13	195.25	325.25
ที่มา :		สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ระบบสารสนเทศการนิเทศทางด้านการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร)					

เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ มีเกษตรกรผู้ปลูกเมล่อน จำนวน ๕๐ คน แยกเป็นรายเดี่ยว ๑๓ คน รวมกลุ่ม ๒ กลุ่ม สมาชิกกลุ่มรวม ๓๗ คน พื้นที่ปลูกรวม ๓๒๕.๒๕ ไร่ ในพื้นที่ ๘ อำเภอ โดย ๓ อำเภอแรกที่มีพื้นที่ปลูกเมล่อนมากที่สุดคืออำเภอลาดบัวหลวง จำนวน ๑๕๒ ไร่ เกษตรกร ๓๐ คน รองลงมาคืออำเภอภาชี พื้นที่ ๑๔๐ ไร่ เกษตรกร ๑ คน และอำเภอบางปะอิน ๑๒๕ ไร่ เกษตรกร ๓ คน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดทำข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ รายสินค้าของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปี ๒๕๖๔ โดยข้อมูลการเพาะปลูกในพื้นที่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ได้ประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรผู้ปลูก เพื่อสอบถามสถานการณ์ปัจจุบันในการปลูกเมล่อนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ด้านการผลิต

๑) การผลิตจะมีทั้งการผลิตแบบรายเดี่ยว และการรวมกลุ่ม โดยแบ่งเป็นเกษตรกรรายย่อยจำนวน ๑๓ คน รวมกลุ่ม ๒ กลุ่ม สามชิกกลุ่มรวม ๓๗ คน รวมมีจำนวนผู้ปลูกเมล่อน ๕๐ คน

๒) การปลูกจะเป็นปลูกแบบในโรงเรือน และนอกโรงเรือน

๓) เมล็ดพันธุ์จะจัดซื้อจากร้านค้าในพื้นที่ และจากฟาร์มที่จำหน่ายเมล่อน/เมล็ดพันธุ์เมล่อนที่เป็นที่ยอมรับ/มีชื่อเสียง

๔) การสร้างโรงเรือนจะเป็นต้นทุนที่สูงที่สุดในการเริ่มทำการปลูกเมล่อน โดยมีราคาโรงเรือนละ ๗๕,๐๐๐-๑๒๐,๐๐๐ บาท ขึ้นอยู่กับเวลาที่จัดทำโรงเรือน ถ้าทำมานานแล้วราคาจะสูงกว่าในปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันมีผู้ดำเนินการด้านการจัดทำโรงเรือนเพิ่มมากขึ้น วัสดุอุปกรณ์หาได้ง่ายขึ้น

๕) ต้นทุนการผลิตต่อโรงเรือนไม่รวมค่าจัดสร้างโรงเรือน ประมาณ ๘,๐๐๐ บาท/๑ โรงเรือน

๖) การปลูนอกโรงเรือนประมาณ ๒,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ ต้น/ไร่ ถ้าปลูกในโรงเรือนจะปลูกประมาณ ๕๐๐ - ๗๕๐ ต้น/โรงเรือน ระยะเวลาเก็บเกี่ยวประมาณ ๖๕ - ๘๐ วัน

๗) ผลผลิตเฉลี่ยที่เกษตรกรปลูกได้ประมาณ ๙๐๐ กก/โรงเรือน หรือ ๗๐๐ - ๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยจะเก็บผลผลิตไว้ ๑ ลูก/๑ ต้น โดยจะผลิตได้ประมาณละเฉลี่ย ๑.๒ - ๒.๐ กิโลกรัม/ลูก

๘) การผลิตของเกษตรกรจะไม่ทำการผลิตตามจำนวนโรงเรือนทั้งหมดที่มี พร้อม ๆ กัน จะมีการทยอยปลูกเพื่อให้ผลผลิตออกต่อเนื่องตลอดทั้งปี และความต้องการของตลาดว่าช่วงไหนตลาดมีความเพิ่มโรงเรือนในการปลูก เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ เช่น งานมรดกโลก เป็นต้น

บางส่วนจะดูแลแนวโน้มความต้องการสูง จะทำการต้องการของตลาด

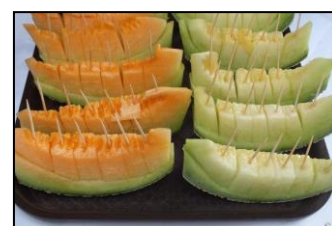
๙) มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้เข้าจำหน่ายเมล่อนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งด้านการผลิต (มาตรฐานสินค้า องค์ความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่) และด้านการตลาด (การจัดตลาดจำหน่ายสินค้าเกษตร งานมหกรรมสินค้าเกษตร ฯลฯ)

มาร่วมส่งเสริมการ

ด้านการตลาด

๑) ผลผลิตเมล่อนไม่มีปัญหาด้านการตลาดในการจำหน่าย มีเท่าไรสามารถจำหน่ายได้หมด โดยผู้ซื้อจะเป็นลูกค้าประจำทั้งแบบจำหน่ายส่งและจำหน่ายปลีก โดยจะมีผลผลิตออกจำหน่ายตลอดทั้งปี

๒) ผลผลิตจำหน่ายได้ราคา ๖๐ - ๘๐ บาท/กิโลกรัม หรือประมาณลูกละ ๙๐ - ๑๒๐ บาท (เฉลี่ยลูกละ ๑.๕ กิโลกรัม)

๓) การจำหน่ายผลผลิตในช่วงการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโควิด - ๑๙ ไม่มีผลกระทบกับการจำหน่ายและราคาผลผลิตของเกษตรกร แต่จะมีปัญหาในด้านการขนส่ง ที่อาจจะล่าช้า และทำให้ผลผลิตบางส่วนเสียหาย

๔) จากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด - ๑๙ ทำให้มีการเปิดตลาดออนไลน์มากขึ้น มีการสั่งซื้อทางออนไลน์เข้ามาเป็นจำนวนมาก สินค้าไม่เพียงพอกับการจำหน่าย

๕) มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาช่วยในการหาตลาดให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกเมล่อนในช่วงการระบาดของโรคโควิด - ๑๙

สรุปและข้อเสนอแนะ

๑) พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการคมนาคมขนส่งสะดวก อยู่ใกล้กรุงเทพมหานครซึ่งใกล้แหล่งรับซื้อ/ตลาดที่เป็นแหล่งรับซื้อผลผลิตขนาดใหญ่ ทำให้ผลผลิตสามารถอย่างรวดเร็ว และได้ราคาดี และอยู่ใกล้แหล่งผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง ผลผลิตในราคาที่สูงกว่าทั่วไป

จำหน่ายได้
สามารถซื้อ

๒) เมล่อนเป็นพืชทางเลือกสามารถส่งเสริมแนะนำให้เกษตรกรได้ เนื่องจากใช้ปริมาณน้ำน้อย ทนแล้ง ใช้พื้นที่น้อย และให้ผลตอบแทน และยังเป็นที่ต้องการของตลาดสูง

ในพื้นที่ปลูก
ต่อพื้นที่สูง

๓) การปลูกเมล่อนในโรงเรือนแม้จะมีต้นทุนในตอนปลูกครั้งแรกค่อนข้างสูง แต่สามารถควบคุมคุณภาพได้ดีกว่าการปลูกนอกโรงเรือน จะทำให้ได้ปริมาณผลผลิตดีกว่านอกโรงเรือน รวมทั้งสามารถลดการใช้สารเคมีในโรคพืช/โรคแมลง

๔) เกษตรกรผู้ปลูกเมล่อนในโรงเรือนต้องมีเนื่องจากในปีแรกจะลงทุนสูง และถ้าหากผลผลิตของตลาดจะทำให้ขาดทุนในช่วงแรก หากเกษตรกรผลิตในรอบต่อไปอาจจะถอดใจและเปลี่ยนไปทำปลูก

เงินสำหรับลงทุนพอสมควร ไม่ได้ตรงกับความต้องการ ไม่มีเงินทุนสำรองสำหรับการพืชอื่นหรืออาชีพอื่น

๕) เกษตรกรผู้สนใจในการปลูกเมล่อนด้านการผลิต การตลาด เทคโนโลยีสมัยใหม่ ได้จากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ใกล้เคียง บ้าน

สามารถศึกษาหาความรู้ทั้ง

๖) วิทยาการสมัยใหม่ ในการปลูกเมล่อนมีการเผยแพร่ทางออนไลน์เป็นจำนวนมาก เกษตรกรสามารถเรียนรู้และพัฒนาการปลูกเมล่อนให้เป็นที่ต้องการของตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้สูงขึ้นได้

ล่อนให้เป็นที่ต้องการของตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้สูง

๗) เกษตรกรควรจน เกิด ความ ข้น าน ญ แล้ว จึงค่อยขยายพื้นที่ปลูก

ทำการปลูกจากขนาดเล็กไปหาขนาดใหญ่ เมื่อมีการปลูกสามารถควบคุมคุณภาพได้ตามความต้องการของตลาดได้ และใช้หลักวิชาการมากกว่าการลองผิดลองถูก

๘) เกษตรกรควรปลูกเมล่อนให้ได้มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อเปิดโอกาสให้สามารถนำผลผลิตไปจำหน่ายในโมเดิร์นเทรดได้ และสามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น เพราะเป็นตลาดของผู้บริโภคผู้มีกำลังซื้อสูง

๘) การแปรรูปเมล่อนในรูปแบบต่าง ๆ อาจจะเพิ่มจำนวนผู้บริโภคได้หลากหลายมากขึ้น และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่เมล่อน เช่น น้ำปั่นเมล่อน น้ำแข็งเกร็ดหิมะ คูกี้ เค้ก ฯลฯ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายวุฒิพงศ์

กะสินัง

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จัดเก็บและรวบรวมข้อมูล

๑) นางสาวสุภัทรา

ต้นอารีย์

หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร

๒) นางสาวปราณี

สุขฉัตร

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๓) นางสาววีรยา

เจ๊ะโอ๊ะ

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล

นางสาวสุภัทรา

ต้นอารีย์

หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร

จัดพิมพ์/จัดทำรูปเล่ม

๑) นางสาวสุภัทรา

ต้นอารีย์

หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร

๒) นางสาวปราณี

สุขฉัตร

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๓) นางสาววีรยา

เจ๊ะโอ๊ะ

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

